

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2021 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Marcin Kawecki

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Piotr Szczerba

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2021 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa M. B. (1), M. B. (2)

przeciwko J. N.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozabawia wykonalności wobec M. B. (1) i M. B. (2) tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy w dniu 30 grudnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1113/04, zaopatrzony w klauzulę wykonalności przez ten Sąd co do:

1) kwoty należności głównej w zakresie kwoty 30.268,01 zł, na którą składają się następujące kwoty:

- a) 964,37 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 września 2003 r. do dnia zapłaty,
- b) 1.804,11 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 września 2003 r. do dnia zapłaty,
- c) 1.186,70 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 28 września 2003 r. do dnia zapłaty,
- d) 3.569,93 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 października 2003 r. do dnia zapłaty,
- e) 1.193,40 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 października 2003 r. do dnia zapłaty,
- f) 1.168,71 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 października 2003 r. do dnia zapłaty,
- g) 1.370,46 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 listopada 2003 r. do dnia zapłaty,
- h) 2.989,23 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 listopada 2003 r. do dnia zapłaty,
- i) 134,01 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 listopada 2003 r. do dnia zapłaty,
- j) 1.278,52 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 23 listopada 2003 r. do dnia zapłaty,
- k) 1.433,56 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 listopada 2003 r. do dnia zapłaty,
- l) 2.890,92 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 grudnia 2003 r. do dnia zapłaty,
- m) 2.080,06 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 grudnia 2003 r. do dnia zapłaty,
- n) 2.631,20 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 28 grudnia 2003 r. do dnia zapłaty,

- o) 3.903,37 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 stycznia 2004 r. do dnia zapłaty,
- p) 110,40 zł należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 stycznia 2004 r. do dnia zapłaty,
- q) 1.559,06 zł należności głównej (w zakresie kwoty 2.582,32 zł objętej ww. nakazem zapłaty) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 stycznia 2004 r. do dnia zapłaty,
- 2) kwoty odsetek ustawowych w łącznej wysokości 25.541,47 zł naliczonych od kwot wskazanych w pkt 1 powyżej;
- 3) kwoty 4.726,60 zł tytułem kosztów procesu;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. na podstawie art. 100 k.p.c. zasądza od pozwanego na rzecz powodów koszty procesu w łącznej kwocie 6.417,00 zł (sześć tysięcy czterysta siedemnaście złotych), w tym kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego;

IV. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Bydgoszczy kwotę 1.000,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od której powodowie byli zwolnieni.

SSR Marcin Kawecki

Sygn. akt XII C 3/21

UZASADNIENIE

Powodowie M. B. (2) oraz M. B. (1) pozwem z dnia 22 grudnia 2020 r. złożonym przeciwko J. N. domagali się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości tj. nakazu zapłaty z dnia 30 grudnia 2004 r., wydanego przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1113/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 22 lutego 2005 r. Ewentualnie powodowie wnieśli o częściowe pozbawienie w/w tytułu wykonawczego wykonalności co do sumy pieniężnej obejmującej kwotę, która została już spłacona przez powodów – w wysokości 60 536,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi. Ponadto wnieśli o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz solidarnie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz udzielenie zabezpieczenia powództwa poprzez wstrzymanie wykonania przedmiotowego tytułu wykonawczego. W uzasadnieniu wskazali, że w/w nakazem zapłaty Sąd Okręgowy w Bydgoszczy nakazał powodom, aby zapłacili pozwanemu kwotę 60 769,58 zł wraz z określonymi odsetkami ustawowymi oraz kwotę 4 676,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz ten uprawomocnił się z dniem 1 lutego 2005 r., z kolei świadczenie przestało być aktualne, a to wobec przedawnienia roszczenia. Zdaniem powodów roszczenie wierzyciela wynikające z przedmiotowego tytułu wykonawczego uległo przedawnieniu najpóźniej dnia 6 lutego 2006 r. tj. od dnia umorzenia postępowania przez Komornika sądowego, który od tego dnia nie podejmował żadnych działań, które skutecznie przerwałyby bieg przedawnienia. Ponadto zdaniem powodów zawarcie w dniu 8 października 2012 r. ugody między stronami nie przerwało biegu przedawnienia roszczenia, albowiem strony odmiennie w stosunku do nakazu zapłaty uregulowały kwestię rozliczenia długu. Jednakże roszczenie z tytułu przedmiotowej umowy również uległo przedawnieniu, bowiem roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat. Powodowie wskazali, że w w/w umowie strony zawarły postanowienie dotyczące zerwania umowy wskutek przekroczenia terminu płatności, co nastąpiło 30 grudnia 2016 r. i tej datę, w ich ocenie, należałoby uznać za początek biegu terminu przedawnienia roszczeń wynikających z przedmiotowej umowy. Wobec tego datę przedawnienia roszczenia objętego umową w najdalszej ostrożności procesowej wskazać należy dzień 30 grudnia 2019 r. Ponadto wskazali, że należność wynikająca z nakazu zapłaty została już spłacona do wysokości 60 536,08 zł, zaś do zapłaty zostałyby 4910,10 zł. Również odsetki stwierdzone powyższym tytułem wykonawczym przedawniły się najpóźniej 6 lutego 2009 r.

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2021 r. Sąd oddalił wniosek powodów o zabezpieczenie powództwa (k. 52).

W odpowiedzi na pozew pozwany, działając przez profesjonalnego pełnomocnika, uznał powództwo w części i wniósł o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie co do odsetek od kwot wskazanych szczegółowo w odpowiedzi na pozew (k. 74). W pozostałym zakresie wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania wg nom przepisanych. W uzasadnieniu pozwany podkreślił, że treść pozwu nie wypełnia nakazu dokładnego określenia roszczenia, nie wie bowiem w jakiej części powodowie domagają się pozbawienia wykonalności roszczenia głównego, w jakiej części odsetek i w jakiej części kosztów procesu. Dalej pozwany wskazał, że bieg terminów przedawnienia roszczeń objętych w/w tytułem wykonawczym był przerywany kilkakrotnie: wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności z dnia 14 lutego 2005 r., wnioskiem egzekucyjnym z dnia 23 maja 2005 r., wnioskiem o ponowne wydanie tytułu wykonawczego złożonym w Sądzie Okręgowym w dniu 20 lipca 2011 r., umową ugody z dnia 8 października 2012 r. wraz z zawartym w niej oświadczeniem o uznaniu roszczeń wynikających z nakazu zapłaty, kolejnym wnioskiem egzekucyjnym oraz kolejnym wnioskiem z dnia 23 czerwca 2020 r. o ponowne wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego. Pozwany podniósł, iż kwestię uznania długu przez powodów w umowie z 8 października 2012 r., mimo, że nie stanowi ona o tym wprost, można wyinterpretować z całości wszystkich oświadczeń woli składających się na umowę ugody oraz okoliczności jej złożenia, skoro powodowie nie kwestionują w ugodzie żadnych zapisów nakazu a celem umowy ugody jest wyłącznie inne rozłożenie terminów płatności. Jednocześnie pozwany wskazał, że nie kwestionuje spełnienia świadczeń przez powodów w łącznej wysokości równej 60 936,08 zł. Jednakże pozwany wskazał, że celem umowy z dnia 8 października 2012 r. było korzystniejsze dla powodów rozłożenie całości płatności wynikającej z nakazu zapłaty skierowanego przeciwko powodom, przy zachowaniu postanowień co do wysokości zasądzonego nakazem roszczenia. Przy czym gwarancją dochowania terminów płatności wynikających z umowy ugody było jej postanowienie, iż w przypadku „przekroczenia terminu płatności uzgodnionego powyżej powoduje automatyczne zerwanie ugody ze skutkiem natychmiastowym”. Pozwany wskazał, że nie jest spornym, że powodowie nie dochowali terminu płatności przewidzianego w w/w ugodzie. Wolą stron był więc powrót do pierwotnych postanowień wynikających z nakazu zapłaty. Wobec tego, zdaniem pozwanego, obecną sytuację należy traktować tak, jakby umowa ugody nie została nigdy zawarta a spełniane wszystkie przez powód świadczenia podlegają zarachowaniu wg ogólnych reguł zawartych w kodeksie cywilnym – na poczet nakazu zapłaty i wg jego treści. Tym samym pozwany skorzystał z uprawnienia wynikającego z treści art. 451 § 11 k.c. oraz zaliczył wszelkie świadczenia zapłacone przez powodów w niespornej wysokości 60 936,08 zł na poczet wyłącznie części odsetek należnych pozwanemu od powodów.

W kolejnych pismach procesowych strony podtrzymywały swoje stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 30 grudnia 2004 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt VII GNc 1113/04 nakazał, aby powodowie zapłacili pozwanemu solidarnie kwotę 60 769,58 zł z ustawowymi odsetkami od kwot szczegółowo wskazanych w nakazie zapłaty.

Przedmiotowy nakaz stał się prawomocny z dniem 1 lutego 2005 r., a następnie zaopatrzony w klauzulę wykonalności zgodnie z wnioskiem pozwanego z dnia 18 stycznia 2005 r.

Dowód: nakaz zapłaty z dnia 30.12.2004 r. – k. 46-47 akt sprawy VIII GNc 1113/04

Na podstawie w/w tytułu wykonawczego pozwany wierzyciel w dniu 23 lutego 2005 r. wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy Sławomira Jaworskiego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Postępowanie to toczyło się pod sygnaturą Km 1204/05. Jednakże z uwagi na bezskuteczność egzekucji, postanowieniem z dnia 6 lutego 2006 r. zostało ono umorzone. Postanowienie o umorzeniu uprawomocniło się z dniem 3 marca 2006 r.

Dowód: kopia wniosku egzekucyjnego z dnia 23.02.2005 r. – k. 82, kopia postanowienia z dnia 6.02.2006 r. – k. 83 pismo Komornika z dnia 11.02.2021 r. – k. 60, pismo Komornika z dnia 3.03.2021 r. – k. 72,

Pozwany ponownie wniósł do Komornika sądowego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Jednakże ponownie zachodziła konieczność umorzenia postępowania w sprawie Km 1012/07. Postanowienie w tym zakresie stało się prawomocne z dniem 17 lipca 2007 r.

Dowód: pismo Komornika z dnia 3.03.2021 r. – k. 72

Wnioskiem z dnia 20 lipca 2011 r. pozwany wierzyciel wystąpił do Sądu o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego. Wniosek ten postanowieniem z dnia 14 października 2011 r. został rozpatrzony pozytywnie. W dniu 17 października 2011 r. Sąd nadał nakazowi zapłaty z dnia 30 grudnia 2004 r. klauzulę wykonalności.

Dowód: wniosek z dnia 20.07.2011 r. o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego – k. 2 akt sprawy VIII GCo 57/11, postanowienie z dnia 14.10.2011 r. w sprawie VIII GCo 57/11 – k. 19 akt sprawy VIII GCo 57/11, kopia nakazu zapłaty z dnia 30.12.2004 r. w sprawie VIII GNc 1113/04 wraz z klauzulą wykonalności z dnia 17.10.2011 r. – k. 38-39 akt sprawy VIII GCo 18/20

Po wydaniu ponownego tytułu wykonawczego pozwany w dniu 28 listopada 2011 r. wszczął egzekucję komorniczą w sprawie o sygn. akt Km 14172/11.

Umową z dnia 8 października 2012 r. strony zawarły ugodę obejmującą przedmiotowy tytuł wykonawczy, na mocy której powodowie zobowiązali się do spłat comiesięcznych począwszy od września 2012 r. w kwocie nie mniejszej niż 500 zł. Comiesięczna spłata rozliczona miała być proporcjonalnie tj. 50% wpłaty na odsetki ustawowe i koszty procesu oraz 50% wpłaty na należność główną. Przekroczenie terminu płatności uzgodnionego powyżej powodowało automatyczne zerwanie ugody ze skutkiem natychmiastowym. Powodowie podpisali powyższą umowę przebywając w Anglii.

W związku z bezskutecznością egzekucji postanowieniem z dnia 28 września 2012 r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne Km 14172/11.

Dowód: kopia umowy ugody z dnia 8.10.2012 r. – k. 12, pismo Komornika z dnia 25.04.2012 r. w sprawie Km 14172/11 – k. 84, postanowienie z dnia 28.09.2012 r. w sprawie Km 14172/11 – k. 119, wydruk z repertorium spraw – k. 120, przesłuchanie powoda M. B. (1) – k. 154

W okresie od października 2012 r. do lutego 2020 r. powodowie regulowali należności zgodnie z zapisami powyższej ugody. Łącznie uiszcili na poczet zadłużenia kwotę 60 536,08 zł, którą pozwany zarachował zgodnie z postanowieniami w/w umowy. Kwotę 30 268,01 zł księgowa pozwanego zarachowywała na poczet należności głównej, kwotę 25 541,47 zł na poczet odsetek oraz kwotę 4 726,60 zł na poczet kosztów procesu. Pozwany nigdy nie ingerował w sposób rachowania wpłat dokonywanych przez powodów ani nie miał co do tego sposobu zastrzeżeń. Również Urząd Skarbowy tego nie kwestionował. Wynika to także z zeznań świadka oraz pozwanego.

Ostatnią wpłatę na rachunek pozwanego powodowie dokonali w dniu 21 lutego 2020 r. Powodowie nie uregulowali dalszych wpłat, a tym samym doszło do rozwiązania umowy ugody z dnia 8 października 2012 r.

Pismem z dnia 15 marca 2021 r. pozwany poinformował powodów, że na podstawie art. 451 § 1 k.c. dokonane przez powodów wpłaty na jego rzecz w łącznej wysokości 60 936,08 zł zarachowuje na poczet odsetek ustawowych zasądzonych od powodów w nakazie zapłaty z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1113/04.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy w postaci dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy oraz aktach sprawy VIII GNc 1113/04, VIII GCo 57/11 oraz VIII GCo 18/20. Ponadto Sąd przeprowadził dowód z zeznań świadka M. K. (1) oraz przesłuchania stron.

Dowód: oświadczenie woli pozwanego z dnia 15.03.2021 r. – k. 86-89, oświadczenie woli pozwanego z dnia 14.06.2021 r. – k. 124-127.

Dowód: wydruk konta księgowego (...) – k. 13, wydruki potwierżeń przelewów – k. 14-48, historia rachunku – k. 49-50, zeznania M. K. (2), świadka w sprawie VIII GCo 18/20, wydruk protokołu z dnia 5.10.2020 r. – k. 108-109, przesłuchanie J. N., strony w sprawie VIII GCo 18/20, wydruk protokołu z dnia 5.10.2020 r. – k. 110-111, przesłuchanie M. B. (1), w sprawie VIII GNc 18/20, wydruk protokołu z dnia 5.10.2020 r. – k. 111-112v, zeznania świadka M. K. (3) – k. 152-153, przesłuchanie powoda M. B. (1) – k. 154, przesłuchanie pozwanego – k. 154

Zeznaniom świadka dał wiarę w całości, bowiem jego zeznania były logiczne, spójne oraz korelowały z pozostałym materiałem dowodowym. W zakresie zeznań strony pozwanej sąd dał im wiarę w ograniczonym zakresie, co do faktu wystawienie dokumentu - karta 13 akt oraz tego czy wyrażał on wolę pozwanego co do sposobu zarachowania otrzymanych od powodów wpłat. W ocenie Sądu dokument też potwierdzał to, (wbrew twierdzeniom pozwanego), iż pozwany miał wiedzę o tym jak były zaliczane wpłaty i że była taka jego wola. Świadczy o tym to, że dokument ten został złożony w postępowaniu VIII GCo 18/20 o wydanie tytułu w miejsce utraconego, uwzględnienie sposobu zarachowanie wpłat w deklaracjach podatkowych oraz odprowadzania podatków o ww. kwot. Powyższe potwierdziły zeznania świadka M. K.. Pozwany, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą mimo, że posługuje się przy prowadzeniu księgowości osoba trzecią ,trj świadkiem, w pełni ponosi odpowiedzialność za prowadzenie swej rachunkowości i rozliczenia z urzędem skarbowym.

W zakresie zeznań powoda sąd również dał im wiarę w ograniczonym zakresie co do twierdzeń, iż podpisali umowę ugody z 08.10.2012 r. nie mając możliwości jej konsultacji i bez możliwości wpływu na jej treść.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne, a także na zarzucie potrącenia.

Art. 840 § 1 pkt. 2 kpc stwarza zatem podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. W oparciu o regulacje materialnoprawne w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie) oraz niezależne od woli stron (m.in. przedawnienie roszczenia).

Powodowie domagali się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1113/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 22 lutego 2005 r., zasądającego na rzecz pozwanego J. N. kwotę 60 769,58 zł wraz z określonymi odsetkami ustawowymi oraz kwotę 4 676,00 zł tytułem kosztów procesu. Ewentualnie powodowie wnieśli o pozbawienie wykonalności powyższego tytułu wykonawczego w części tj. co do sumy pienionej obejmującej kwotę, która została już spłacona przez powodów – 60 536,08 zł wraz z określonymi odsetkami ustawowymi.

W odpowiedzi na wniosek pozwany uznał powyższe powództwo w zakresie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jedynie w zakresie odsetek od kwot szczegółowo wskazanych w odpowiedzi na pozew.

Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. W ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę nie było podstaw do uwzględnienia powyższego uznania powództwa, albowiem było ono sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Podkreślić należy, że podstawą uznania przez pozwanego powództwa był fakt rozwiązania umowy ugody łączącej strony a tym samym dokonania zarachowania wpłat dokonanych przez powodów na podstawie art. 451 § 1 k.c.

Zdaniem Sądu powyższe nie mogło zostać uznane za prawidłowe. Zauważyć bowiem należy, że z treści umowy ugody zawartej przez strony niniejszego postępowania w dniu 8 października 2012 r. wynika, że „Comiesięczna spłata będzie rozliczana proporcjonalnie tj. 50% wpłaty na odsetki ustawowe i koszty procesu oraz 50% wpłaty na należność główną. Przekroczenie terminu płatności uzgodnionego powyżej powoduje automatyczne zerwanie ugody ze skutkiem natychmiastowym”. W toku postępowania strony przyznały, że powodowie w lutym 2020 r. definitywnie zaprzestali spłacania rat wynikających ze wspomnianej umowy, a zatem przyjąć należało, że ugoda ta została w tym czasie zerwana. Jednakże błędnie przyjmuje pozwany, że wskutek tego rozwiązania, powstał stan tak jakby tej ugody strony nigdy nie zawarły, a tym samym zaliczając poczynione przez powodów wpłaty na zasadach określonych w art. 451 § 1 k.c.

Zdaniem Sądu ugodę należało uznać za rozwiązaną ze skutkiem *ex nunc*, jako zobowiązanie podzielne co do wpłat jeszcze nie dokonanych. Zachowały bowiem moc czynności faktyczne i prawne z czasu obowiązywania tejże umowy. Nie do przyjęcia, zdaniem Sądu, jest założenie, że powyższa umowa wygasła *ex tunc* a tym samym nie wywarła żadnych skutków. Gdyby tak w istocie było, wówczas strony musiałyby zwrócić sobie spełnione już świadczenia. Co więcej, w ocenie Sądu oświadczenia pozwanego o zarachowaniu wpłaconych kwot na podstawie art. 451 § 1 k.c., zostały złożone jedynie na potrzeby niniejszego postępowania. Powyższe wynika z treści zeznań świadka zeznającego zarówno w postępowaniu o wydanie tytułu w miejsce utraconego jak i niniejszym postępowaniu. Zarówno świadek jak i pozwany wskazywali, że kwestia zarachowania dotychczasowych wpłat przez 8 lat nie była przez nikogo kwestionowana. Natomiast księgowa obsługująca pozwanego dopiero w niniejszej sprawie wskazała, że pozwany niedawno zmienił decyzję w tym zakresie. Dlatego też szczytem niegodziwości, zdaniem Sądu, byłoby zupełne pominięcie treści umowy i dokonanie innego zarachowania wpłat dokonanych przez okres 8 lat.

Na marginesie należy wskazać, że w opinii Sądu przepis art. 451 § 1 k.c. ma zastosowanie w przypadku wielości zobowiązań. Niemniej zasady ogólne mają także „zastosowanie także wówczas, gdy dłużnik ma wobec wierzyciela tylko jeden dług, złożony z należności głównej i odsetek” - Art. 451 KC T. II red. Pietrzykowski 2021, wyd. 10/Popiołek. Tak też orzecznictwo, np. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 17 maja 2019 r. IV CSK 66/18 1. Teza pkt 1 Przepis art. 451 § 1 zdanie drugie KC znajduje zastosowanie również wtedy, gdy spełniający świadczenie ma wobec wierzyciela jeden tylko dług, złożony z należności głównej i odsetek. Z uzasadnienia: „Na tym tle przyjmuje się np., że art. 451 § 1 zdanie drugie znajduje zastosowanie również wtedy, gdy spełniający świadczenie ma wobec wierzyciela jeden tylko dług, złożony z należności głównej i odsetek [...]”

W przedmiotowej sprawie mamy tylko jedno zobowiązanie wynikające z tytułu egzekucyjnego w postaci nakazu zapłaty z dnia 30 grudnia 2004 r. Natomiast umową z dnia 8 października 2012 r. strony umówiły się do sposobu spłaty tj. 50% wpłaty miało być zaliczone na odsetki oraz koszty postępowania, zaś drugie 50% na należność główną. Powyższe nie było przez strony kwestionowane. Powodowie nie mogli zatem wskazać który dług płacą. Nadto wierzyciel zgodnie z art. 451 § 1 zd 2 kc miał uprawnienie zarachowania wpłaty w ten sposób że zaliczył je na odsetki w pierwszej kolejności. Niemniej, jak wskazano powyżej możliwość takowa odpadła w ocenie sądu z chwilą zawarcia wspomnianej ugody, którą strony ustaliły sposób spłaty i zarachowania wpłat. Prawo do zaliczenia wpłat na odsetki pozwany niejako odzyskał z chwilą rozwiązania ugody ale w zakresie nowych ewentualnych wpłat dokonanych przez powodów (dłużników).

Tym samym w ocenie Sądu uwzględnienie uznania powództwa nie było możliwe. Z tych względów w ocenie sądu nie było konieczności przeprowadzenia dowodu na okoliczność kiedy i czy powodowie otrzymali oświadczenia pozwanego o zarachowaniu wpłat jedynie na odsetki. Było to bowiem irrelevantne dla sprawy. Dlatego też oddalano wniosek dowody powodów w tym zakresie.

Niemniej jednak powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie w części.

W myśl art. 125 kc roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat sześciu (poprzednio dziesięciu), chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli jednak stwierdzone

w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Przepis art. 125 § 1 k.c. nie wskazuje początku biegu przewidzianego w nim terminu przedawnienia, poprzestając na wskazaniu kategorii roszczeń, których ono dotyczy. W tym zakresie więc należy sięgnąć do art. 124 § 2 k.c., który jako początek biegu takiego terminu wskazuje zakończenie postępowania. W przypadku zatem roszczeń zasądzonych prawomocnym orzeczeniem bezsporne jest, że zdarzeniem wyznaczającym początek biegu terminu przedawnienia przewidzianego w art. 125 § 1 k.c. jest uprawomocnienie się orzeczenia. Termin dziesięcioletni należy zatem liczyć od dnia następnego po dacie uprawomocnienia się orzeczenia.

Stosownie zaś do treści przepisu art. 123 § 1 pkt 1 kpc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia. Zgodnie zaś z art. 124 § 1 i 2 kpc po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

Przechodząc od powyższych rozważań na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż roszczenie stwierdzone zostało prawomocnym orzeczeniem sądu, zatem termin przedawnienia takich roszczeń reguluje art. 125 k.c., który przewiduje co do zasady dziesięcioletni termin przedawnienia.

W niniejszej sprawie, wbrew stanowisku strony powodowej, bieg terminu przedawnienia przerwany został czterokrotnie.

Jak ustalił powyżej Sąd, przedmiotowy nakaz zapłaty wydany dnia 30 grudnia 2004 r., stał się prawomocny z dniem 1 lutego 2005 r. Od tego też dnia zaczął biec termin przedawnienia zasądzonego roszczenia. Terminu tego nie przerwał natomiast wniosek wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności z dnia 18 stycznia 2005 r., bowiem na ten moment nakaz zapłaty nie był jeszcze prawomocny.

Pierwsza przerwa biegu terminu przedawnienia miała miejsce na skutek wystąpienia przez wierzyciela z wnioskiem z dnia 23 lutego 2003 r. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1204/05. Termin ten zaczął biec na nowo po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu wymienionego postępowania tj. od dnia 4 marca 2006 r. Drugą czynnością powodującą przerwanie biegu przedawnienia był wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1012/07. Bieg terminu przedawnienia rozpoczął się ponownie po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu wymienionego postępowania, tj. po dniu 17 lipca 2007 r. Trzecią czynnością powodującą przerwanie biegu terminu przedawnienia było wszczęcie trzeciego postępowania egzekucyjnego w dniu 28 listopada 2011 r., które zostało umorzone w dniu 28 września 2012 r. Z kolei czwartą czynnością przerywającą bieg przedawnienia było zawarcie umowy ugody z dnia 8 października 2012 r., która trwała do czasu jej rozwiązania na skutek braku dalszych wpłat, tj. lutego 2020 r. (uchwała SN z dnia 11.09.2020 r., III CZP 88/19, OSNC 2021, nr 3, poz. 17). W tym zakresie Sąd podziela stanowisko wyrażone przez stronę powodową, iż składanie wniosków o wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego tytułu wykonawczego nie powodowało przerwania biegu przedawnienia. Zauważyć bowiem należy, że przerwanie biegu przedawnienia następuje wyłącznie przez czynności zmierzające bezpośrednio do wyegzekwowania należności, zaś złożenie wniosku o wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego nie posiada takiego charakteru. Taką czynnością jest natomiast złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wraz z tytułem wykonawczym do właściwego sądu lub komornika (wyrok SN z 4.08.1977 r., IV PR 160/77, Lex nr 7975 oraz wyr. SN z 12.10.2016 r., II CSK 34/16, Teza: Wniosek o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego, nie przerywa biegu przedawnienia).

Tym samym przedawnieniu uległy odsetki od dnia 2 lutego 2005 r. do dnia 28 listopada 2008 r. Nie ma zatem racji strona powodowa, że doszło do przedawnienia całego zobowiązania. Niemniej jednak w realiach niniejszej sprawy powyższe odsetki zostały przez powodów zapłacone, mimo, że były one już przedawnione. Wskazać bowiem należy, że zgodnie z art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Zdaniem Sądu zrzeczenie się z zarzutu przedawnienia może mieć również formę dorozumianą w postaci zapłaty należności przedawnionej. Co więcej, zrzeczenie się zarzutu przedawnienia wynika również z treści umowy zawartej 8 października 2012 r.,

zgodnie z którą powodowie zobowiązali się do zapłaty roszczenia wynikającego z tytułu egzekucyjnego, a więc zgodzili się również na zapłatę świadczenia przedawnionego. W tym miejscu nadmienić należy, iż bez wpływu na ocenę skuteczności wspomnianej umowy, był fakt, że powodowie w chwili jej zawarcia nie przebywali w Polsce, nie mieli świadomości o toczącej się wobec nich sprawie sądowej czy wszczętej egzekucji, jak również że nie mieli wystarczającej wiedzy prawnej czy też świadomości o przedawnieniu odsetek. Należy mieć na uwadze fakt, iż roszczenie stwierdzone nakazem zapłaty miało związek z prowadzonymi przez powodów i pozwanego działalnościami gospodarczymi. Tym samym zarówno powodów jak i pozwanego należy uznać za profesjonalne podmioty obrotu gospodarczego, od których wymagana jest większa niż przeciętna świadomość prawna. Jeżeli natomiast powodowie mieli jakiegokolwiek wątpliwości co do treści w/w umowy mogli skontaktować się z jakimkolwiek polskim prawnikiem, bądź to mieszkającym w A. bądź za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość, np. telefonicznie czy mailowo. Fakt, że zawarcie powyższej umowy było związane ze wszczętym ściganiem powodów przez uprawnione do tego organy w ocenie Sądu nie miał żadnego znaczenia, bowiem natychmiastowe nieodesłanie podpisanej umowy nie miałyby na powyższe żadnego wpływu.

Ponadto w ocenie Sądu w niniejszej sprawie art. 451 k.c. ma zastosowanie też do roszczeń przedawnionych. Sąd nie podziela oglądu wyrażonego w orzeczeniu Sądu Najwyższego z 18 czerwca 1957 r., 1 CR 456/56. Za powyższym przemawia fakt, że z jednej strony o uchyleniu się od zaspokojenia przedawnionemu roszczeniu decyduje dłużnik, a z drugiej – przyznano mu przecież pierwszeństwo w zarachowaniu świadczenia na określony dług, a dopiero gdy z tego pierwszeństwa nie skorzysta, zarachowanie przechodzi, jak należałoby uznać co do roszczenia przedawnionego albo nieprzedawnionego, w dyspozycję wierzyciela, według reguł określonych w art. 451 § 2 k.c., a w ostateczności znajdują zastosowanie zasady wskazane w art. 451 § 3 k.c. Za przedstawicielami doktryny należy zauważyć, że odmienny pogląd sprawi, jakbyśmy w odniesieniu do zarachowania wpłaty uwzględniali z urzędu zarzut przedawnienia. Tego typu twierdzenie idzie jednak zbyt daleko i nie znajduje uzasadnienia w obowiązującym prawie. Ponadto wskazać trzeba by, dlaczego, aprobując takie zapatrywanie, wyżej chroniony jest interes dłużnika niż interes wierzyciela. Dłużnik korzysta z pewnych przywilejów, o których w przepisie mowa. Jeżeli nie realizuje przyznanych mu uprawnień, to trudno go uszczęśliwiać wbrew jego woli. Zważyć bowiem trzeba, że omawiany przepis stara się uwzględnić słusne interesy zarówno wierzyciela, jak i dłużnika. Nie wydaje się zatem zasadne, aby tak pomyślana konstrukcja była burzona dorobkiem judykatury czy w drodze twórczej wykładni (por. Z. Gawlik [w:] Kodeks cywilny. Komentarz pod red. A. Kidyby, Lex 2014), Wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi - I Wydział Cywilny z dnia 13 czerwca 2019 r. I C 729/19.

Strony zawarły bowiem umowę w takiej a nie innej treści, to w ocenie Sądu dopuszczalnym jest uznanie, że powodowie zrzekli się zarzutu przedawnienia w sposób konkludentny. Nie ulega wątpliwości, że w trakcie trwania przedmiotowej umowy termin przedawnienia nie biegł, a tym samym nie można podnosić, że całe roszczenie jest przedawnione i z tego powodu nie można uznać, że zaliczenie odsetek w części przedawnionej było niedopuszczalne i powinno zostać zarachowane w inny sposób, co miało skutkować spełnieniem całego zobowiązania. W oczach sądu nie znalazły uzasadnienia twierdzenia zawarte w piśmie procesowym powodów z dnia 8.07.2021 r., że w związku ze spełnieniem zobowiązania naturalnego wpłaty powinny być zaliczone nie na to zobowiązanie na zobowiązanie nieprzedawnione.

Reasumując: żądanie powodów okazało się częściowo uzasadnione, tj. w zakresie uiszczonych i zarachowanych należności zgodnie z treścią umowy ugody z dnia 8 października 2012 r., bez względu na to, że powodowie spełnili zobowiązanie naturalne w pewnej części..

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 840 § 1 pkt. 2 kpc w zw. z art. 125 zd. 1 kc a contrario pozbawił wykonalności przedmiotowy nakaz zapłaty w części, zaś w pozostałym zakresie powództwo jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu. Wykonalności pozbawiono tytuł co do kwoty należności głównej tj. 30.268,01 zł, następnie co do odsetek od ww. kwoty w łącznej wysokości 25.541,47 zł i co do kosztów procesu w kwocie 4.726,60 zł. Wszystkie ww. kwoty wynikają z zestawienia księgowego k 13 akt, w którym to pozwany potwierdził sposób zarachowania wpłat dokonanych przez powodów.

W punkcie 3 wyroku Sąd na podstawie art. 100 zd. drugie kpc zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6417,00 zł, w tym kwotę 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w sprawie, kwotę 1000 zł tytułem uiszczonych częściowo opłaty od pozwu oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa. W niniejszej sprawie powód wygrał postępowanie w 93%, a tym samym w ocenie Sądu uległ jedynie w niewielkiej części. Tym samym należało obciążyć pozwanego powyższymi kosztami w całości.

O kosztach sądowych Sąd orzekł w punkcie 4 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2021 r. Sąd zwolnił częściowo powodów od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 1000 zł, natomiast powództwo zostało uwzględnione w 93%, a zatem kosztami nieuiszczonej opłaty od pozwu Sąd obciążył pozwanego. Wymiar opłaty Sąd ustalił w oparciu o treść art. 13c ustawy o kosztach sądowych, który stanowi, że w sprawach o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności - przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 40 000 złotych pobiera się opłatę stałą w kwocie 2000 złotych. W związku z tym orzeczono o konieczności zapłaty przez pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwoty 1.000 zł, tytułem opłaty sądowej od pozwu, od której powodowie byli zwolnieni.

Sędzia Sądu Rejonowego Marcin Kawecki

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć poprzez portal:

- a) pełnomocnikowi powodów,
- b) pełnomocnikowi pozwanego.

2. Akta z wpływem lub 30.09.2021 dni.

Sędzia Sądu Rejonowego Marcin Kawecki